

Andrzej Chojnacki

Jan Koch (1788-1863)

Radzyński Rocznik Humanistyczny 16/2, 613

2018

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Andrzej Chojnacki

Siedlce

Jan Koch (1788-1863)

Koch Jan (1788 – po 1863) – urodził się w Kwidzynie w rodzinie Jana i Anny Koch. Kształcił się w naukach medycznych w Berlinie. Swą służbę wojskową rozpoczął w 1805 r. w armii pruskiej w regimencie piechoty na stanowisku podlekarza. Wojna Napoleona z Prusami (1806 r.) zastała go w garnizonie we Wrocławiu i w jej trakcie dostał się do niewoli francuskiej. W 1807 r. przeszedł do polskiej armii do 3 pułku ułanów Księstwa Warszawskiego, na stanowisko lekarza batalionowego. Brał udział w 1809 r. w bitwie pod Raszynem, gdzie otrzymał złoty krzyż *Virtuti Militari*. W 1812 r. ze swym pułkiem bił się pod Mirem, Możajskiem i Smoleńskiem.

Po upadku Księstwa, w 1815 r. wyznaczono go na lekarza batalionowego w 4 kompanii lekkiej artylerii i odtąd służył w garnizonie radzyńskim. W 1820 r. Koch otrzymał nadanie szlachectwa z herbem Oświata. W czasach Królestwa, w 1826 r., Kocha udekorowano orderem św. Stanisława IV klasy. W Radzynie służył do 1829 r., przeniesiony do 2 pułku strzelców pieszych i w formacji tej wziął udział w powstaniu listopadowym, 2 psp bił się w bitwach pod Kałuszynem (17 lutego), Wawrem (19 lutego), Grochowem (25 lutego), Dębem Wielkim (31 marca), Mińskiem (26 kwietnia) i Warką (17 czerwca). Koch w 1830 r. otrzymał znak oficerski za 20-letnią nieskazitelną służbę wojskową.

Po upadku powstania powrócił do Radzyna i rozpoczął pracę jako cywilny lekarz w mieście (na pewno do 1839 r.). W 1833 r. Jan Koch otrzymał od Anny z Zamoyskich Sapieżyny działkę z domem w Radzynie, która do chwili obecnej funkcjonuje pod nazwą Oświatówek, od nazwy herbu szlacheckiego przyznanego Kochowi. Zamieszkał tam ze swą żoną Antoniną z Popławskich. Jego córka – Karolina Bertilda wyszła za mąż za Franciszka Załozieckiego – kolejnego radzyńskiego lekarza powiatowego.

W 1837 r. wylegitymował się ze szlachectwa. Po przejściu na emeryturę, wydzierżawił folwark i zamieszkał w Tulniku w pow. radzyńskim, gdzie w kwietniu 1863 r. obchodził jubileusz 50-lecia swej pracy lekarskiej. W 1859 r. otrzymał order św. Heleny, przyznawany przez Napoleona III żołnierzom, którzy walczyli pod Napoleonem I. W tym samym roku, jako wzorowy dzierżawca, otrzymał medal srebrny Towarzystwa Rolniczego.

BIBLIOGRAFIA:

R. Łoś, *Artyleria Królestwa Polskiego 1815-1831*, Warszawa 1969; J. Kowalik, *Dobra ziemskie Radzyń. Historia majątku od XVIII do XX wieku*, Lublin 2015; *Pamiętnik Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego*, pod red. S. Janikowskiego, Seria IV, t. IV, Warszawa 1863.